HADIA CSE Khutba Notes (30.12.2016)

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

ലോകം പുതിയ ഒരു വർഷത്തെ വരവേൽക്കാനുള്ള ഒരുക്കത്തിലാണല്ലോ. ആളുകൾ ഈ വരവേൽപിനെ വലിയ ഒരു ഉത്സവവും ആഘോഷവും (New Year Celebration) ആക്കി ഇന്ന് മാറ്റിയിട്ടുണ്ട്. വിശ്വാസികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരിക്കലും ഇത് നല്ലതല്ല. ഇസ്ലാം ഇങ്ങനെ ഒരു ചടങ്ങ് പഠിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. ഇനി ഒരു പൊതു ആഘോഷം എന്നു വെച്ചാൽ തന്നെ തിൻമയല്ലാത്ത എന്തെങ്കിലും ഒന്ന് ഈ ആചരണത്തിന്റെ പേരിൽ നടക്കുന്നുണ്ടോ? മദ്യപാനം, ആഭാസത്തരങ്ങൾ, നിശാപാർടികൾ, നൃത്തങ്ങൾ... ഇതൊക്കെയാണ് ഇന്നത്തെ പുതുവത്സരാഘോഷം!

ഒരു വർഷം ആയുസിൽ നിന്ന് അടർന്നു വീണ്, അടുത്തത് വന്നാൽ എങ്ങനെയാണ് ഒരു വിശ്വാസിക്ക് സന്തോഷിക്കാൻ കഴിയുക? അൽപവും കൂടി മരണത്തോടും അവസാനത്തോടും അടുത്തു എന്നത് കൊണ്ട് യഥാർഥത്തിൽ അവൻ കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുകയും ദു:ഖിക്കുകയുമല്ലേ ചെയ്യേണ്ടത്?.

നാം ഈ ദുൻയാവിൽ കേവലം യാത്രക്കാർ മാത്രമാണല്ലോ. നമ്മുടെ ആയുസ്സാണ് യാത്രാദൂരം. മാസവും കൊല്ലവും ആഴ്ചയുമെല്ലാം ഇതിലെ കേവലം വഴിത്താവളങ്ങൾ മാത്രം. ഇമാം ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം (റ) പറയുന്നു:

قد قال ابن القيّم رحمه الله تعالى : العبد من حين استقرت قدمه في هذه الدار فهو مسافر فيها إلى ربه ، ومدة سفره هو عمره الذي كتب له ، ثم جعلت الأيام والليالي مراحل لسفره ، فلا يزال يطويها مرحلة بعد مرحلة حتى ينتهي السفر.

അതുകൊണ്ട് നാം എത്തിപ്പെടുന്ന ഓരോ താവളത്തിൽ വെച്ചും ആയുസ്സിനെപ്പറ്റിയും ജീവിതത്തെപ്പറ്റിയുമുള്ള ചിന്തകളാണ് നമ്മിൽ ഉണ്ടാക്കേണ്ടത്.

പൊതുവെ മനുഷ്യായുസ്സ് അല്ലാഹു അഞ്ചു ഘട്ടങ്ങളായിട്ടാണല്ലോ സംവിധാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒന്ന്, കുട്ടിക്കാലം/ പ്രായപൂർത്തി ആവുന്നതുവരെയുള്ള സമയം. അപൂർവ്വം ചിലയാളുകൾക്ക് ഈ കാലത്തു തന്നെ കാര്യപ്രാപ്തിയും പക്വതയും ഉണ്ടാവാറുണ്ട്. ഇബ്റാഹീമി (അ) നെകുറിച്ച് ഖുർആൻ 21:51 ൽ പറയുന്നു:

(وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ) يخبر تعالى عن خليله إبراهيم، عليه السلام، أنه آتاه رشده من قبل، أي: من صغره ألهمه الحق والحجة على قومه، فذكر في التفسير: أنه كان ابن ثلاث سنين.

യഹ്‌യാ നബി (അ) യെപ്പറ്റി 19:12 ൽ പറയുന്നു.

(يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا) أي : الفهم والعلم والجد والعزم، والإقبال على الخير، والإكباب عليه، والاجتهاد فيه وهو صغير حدث السن. قال عبد الله بن المبارك: قال معمر: قال الصبيان ليحيى بن زكريا: اذهب بنا نلعب. قال: ما للعب خلقت (ابن كثير) قال ابن عباس رضي الله عنهما: النبوة { صَبِيًّا } وهو ابن ثلاث سنين (تفسير البغوي)

ഒരിക്കൽ ഉമർ (റ) ചില കുട്ടികൾക്കരികിലൂടെ നടന്ന് പോവുകയായിരുന്നു.

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

فنفروا من هيبته، ولم يبرح (ابن الزبير) – رضي الله عنه – فقال له: مالك لم تبرح؟! فقال: ما الطريق ضيقة فأوسعها لك، ولا لي ذنب فأخافه.

എന്നാൽ, ഇത് അപൂർവമാണ്. പൊതുവെ കുട്ടികൾക്ക് സ്വന്തം കാര്യം നോക്കാനുള്ള പ്രാപ്തി കുറവാണ്. അതുകൊണ്ട് രക്ഷിതാക്കളാണ് അവരുടെ അച്ചടക്കം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത്. സ്നേഹിക്കുന്നതോടൊപ്പം ആവശ്യമായ തർബിയത്തും ശിക്ഷയും ശിക്ഷണവും ഇക്കാലത്ത് മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികൾക്ക് നൽകിയിരിക്കണം.

قال صلعم « أحبوا أولادكم وأحسنوا أدبهم » (ابن ابي الدنيا)

قال ابن عمر لرجل : « يا هذا أحسن أدب ابنك فإنك مسئول عنه وهو مسئول عن برك » عن ابن عمر ، أنه « كان يضرب بنيه على اللحن »

قال لقمان لابنه : ضرب الوالد لولده كالسماد للزرع

قال النبي صلى الله عليه وسلم : « الوليد سيد سبع سنين وعبد سبع سنين »

അല്ലെങ്കിൽ ഖലീഫയായിരുന്ന അബ്ദുൽ മലികിന്റെ അവസ്ഥ നമുക്കും വരും.

كان (عبد الملك بن مروان) يحب ابنه (الوليد)، ولا يأمره بالأدب، فخرج لحاناً، فقال: أضر حبنا بالوليد.

മനുഷ്യായുസ്സിന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടമാണ് യുവത്വം (ശബാബ്). നന്മകളെ വളരെ പെട്ടെന്ന് സ്വീകരിക്കാൻ പാകത്തിലുള്ളതാണ് ഈ ഘട്ടം. യൂനുസ് 83 നെ വിശദീകരിച്ചു കൊണ്ട് പണ്ഡിതൻമാർ പറയുന്നു.

ولهذا قال: { فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ } أي: شباب من بني إسرائيل، صبروا على الخوف، لما ثبت في قلوبهم الإيمان. والحكمة –والله أعلم– بكونه ما آمن لموسى إلا ذرية من قومه، أن الذرية والشباب، أقبل للحق، وأسرع له انقيادًا، بخلاف الشيوخ ونحوهم، ممن تربى على الكفر فإنهم –بسبب ما مكث في قلوبهم من العقائد الفاسدة– أبعد من الحق من غيرهم (تفسير السعدي)

അസ്ഹാബുൽ കഹ്ഫിനെകുറിച്ച് അവർ ചെറുപ്പക്കാരാണെന്ന് ഖുർആൻ പ്രത്യേകം എടുത്തു പറഞ്ഞല്ലോ. ഇബ്നു കസീർ (റ) പറയുന്നു:

فذكر تعالى أنهم فتية –وهم الشباب–وهم أقبل للحق، وأهدى للسبيل من الشيوخ، الذين قد عتوا وعَصَوا في دين الباطل؛ ولهذا كان أكثر المستجيبين لله ولرسوله صلى الله عليه وسلم شبابًا. وأما المشايخ من

HADIA CSE Khutba Notes (30.12.2016)

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

قريش، فعامتهم بَقُوا على دينهم، ولم يسلم منهم إلا القليل. وهكذا أخبر تعالى عن أصحاب الكهف أنهم كانوا فتية شبابًا (ابن كثير)

അതോടൊപ്പം ഒന്നോ രണ്ടോ തെറ്റുകൾ മതി യുവത്വത്തെ നശിപ്പിക്കാൻ.

قال أمير المؤمنين عمر بن الخطاب رضي الله عنه:

"يا قبيضة بن جابر إني أراك شابّ السّنّ، فسيح الصدر، بيّن اللسان.

وإنّ الشابّ، يكون فيه تسعة أخلاق حسنة، وخلق سيء، فيفسد الخلق السيء الأخلاق الحسنة.

فإياك وعثرات الشباب". رواه البيهقي والحاكم.

അതുകൊണ്ട് വളരെ ശ്രദ്ധയും ജാഗ്രതയും ആവശ്യമുള്ള സമയമാണ് യുവത്വം. യുവത്വം നേർവഴിയിൽ ചെലവഴിച്ചവന് 'അർശിന്റെ തണൽ' അടക്കം നിരവധി പ്രതിഫലങ്ങളുണ്ട്. ചില തിരുവചനങ്ങൾ:

ما من شيء أحب إلى الله من شاب تائب (الديلمى عن أنس)

أخرجه الديلمى وأخرجه أيضًا : ابن عدى.

إن الله تعالى يحب الشاب الذي يفني شبابه في طاعة ربه (كنز العمال)

فضل الشاب العابد الذى تعبد فى شبابه على الشيخ الذى تعبد بعد ما كبرت سنة كفضل المرسلين على سائر الناس (ابن شاهين فى الأفراد والديلمى عن أنس)   ما من شاب يدع لذة الدنيا ولهوها ويستقبل بشبابه طاعة الله إلا أعطاه أجر اثنين وسبعين صديقًا ثم يقول الله أيها الشاب التارك شهوته فى المبتذل شبابه لى أنت عندى كبعض ملائكتى (أبو نعيم فى الحلية)

അവരോട് അല്ലാഹു കാണിക്കുന്ന കാരുണ്യത്തെപ്പറ്റി ഇമാം റാസിതങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു:

وروي أنه جاء جبريل إلى النبي صلى الله عليه وسلم فقال : " يؤمر الحافظان أن أرفقا بعبدي من حداثة سنه ، حتى إذا بلغ الأربعين قيل احفظا وحققا " فكان راوي هذا الحديث إذا ذكر هذا الحديث بكى حتى تبتل لحيته (تفسير رازي)

അടുത്തതാണ് കുഹൂലത്തിന്റെ (മധ്യവയസ്സ്) ഘട്ടം. ഏകദേശം നാൽപത് വയസ്സാവുന്നതോടെ ഇത് ആരംഭിക്കുന്നു. നാൽപത് എന്നത് പതിയെ പതിയെ തികഞ്ഞ ആത്മീയതയിലേക്ക് മാറേണ്ട സമയമാണ്. ഈ പ്രായത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം ഏറെ വലുതാണ് എന്ന്

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

അഹ്ഖാഫ് 15 പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിന് ചില മുഫസ്സിറുകൾ നൽകിയ വിശദീകരണം നോക്കുക.

وأما الكمالات الحاصلة بحسب القوى النطقية والعقلية فإنها تبتدىء بالاستكمال ، والدليل عليه قوله تعالى : { حتى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبّ أَوْزِعْنِى أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ التي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وعلى والدي } فهذا يدل على أن توجه الإنسان إلى عالم العبودية والاشتغال بطاعة الله إنما يحصل من هذا الوقت ، وهذا تصريح بأن القوة النفسانية العقلية النطقية إنما تبتدىء بالاستكمال من هذا الوقت فسبحان من أودع في هذا الكتاب الكريم هذه الأسرار الشريفة المقدسة ، قال المفسرون لم يبعث نبي قط إلا بعد أربعين سنة ، وأقول هذا مشكل بعيسى عليه السلام فإن الله جعله نبياً من أول عمره إلا أنه يجب أن يقال الأغلب أنه ما جاءه الوحي إلا بعد الأربعين ، وهكذا كان الأمر في حق رسولنا صلى الله عليه وسلم ويروى أن عمر بن عبد العزيز لما بلغ أربعين سنة كان يقول : اللّهم أوزعني أن أشكر نعمتك إليّ تمام الدعاء (تفسير رازي)

عن القاسم بن عبد الرحمن قال: قلت لمسروق: متى يؤخذ الرجل بذنوبه؟ قال: إذا بَلَغْتَ الأربعين، فَخُذْ حذرك.

قد قال الحجاج بن عبد الله الحكمي أحد أمراء بني أمية بدمشق: تركت المعاصي والذنوب أربعين سنة حياء من الناس، ثم تركتها حياء من الله، عز وجل.

وما أحسن قول الشاعر:

صَبَا ما صَبَا حَتى عَلا الشَّيبُ رأسَهُ ... فلمَّا عَلاهُ قال للباطل: ابطُلِ (ابن كثير)

وقد ذكر غير واحد أن الإنسان إذا بلغ هذا القدر يتقوى جداً خلقه الذي هو عليه فلا يكاد يزايله بعد ، وفي الحديث « إن الشيطان يجر يده على وجه من زاد على الأربعين ولم يتب ويقول بأبي وجه لا يفلح » وأخرج أبو الفتح الأزدي من طريق جويبر عن الضحاك عن ابن عباس مرفوعاً « من أتى عليه الأربعون سنة فلم يغلب خيره شره فليتجهز إلى النار » وعلى ذلك قول الشاعر :

إذَا المَرْءُ وافَي الأرْبعينَ ولَمْ يَكُنْ
لَهُ دُونَ ما يَهْوَى حَياءُ و لا سِتْرُ
فَدعْهُ ولا تَنفسْ عَلَيْهِ الَّذي مَضَى
وإنْ جَرَّ أَسَبابَ الحَياةِ لَهُ العُمْر (تفسير الوسي)

ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ ശൈഖൂഖത്തി(വാർധക്യം)ലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു. ആത്മീയതയിലും സന്യാസത്തിലും മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ട സമയമാണ് വാർധക്യം.

كان (أبو موسى الأشعري) – رضي الله عنه – يصوم في الحر، فيقال له: أنت شيخ كبير. فيقول: إني أعده ليوم طويل.

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

وانظر إلى ابن عقيل وهو يقول: 'أنا الآن ابن الثمانين، والله أجد همة وعزمًا واستفادة من الوقت كما كنت وأنا ابن العشرين'. إني لا آكل الطعام كما تأكلون فقالوا له: فكيف تأكل؟
قال: إني لأضع الماء على الكعك حتى يصير عجينًا فآكله سريعًا حتى لا أضيع وقتي'.

കാരണം അല്ലാഹു ഒരാൾക്ക് നൽകുന്ന ബഹുമതിയാണ് വാർധക്യം.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ مُعَمَّرٍ يُعَمَّرُ فِي الْإِسْلَامِ أَرْبَعِينَ سَنَةً إِلَّا صَرَفَ اللَّهُ عَنْهُ ثَلَاثَةَ أَنْوَاعٍ مِنْ الْبَلَاءِ الْجُنُونَ وَالْجُذَامَ وَالْبَرَصَ فَإِذَا بَلَغَ خَمْسِينَ سَنَةً لَيَّنَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْحِسَابَ فَإِذَا بَلَغَ سِتِّينَ رَزَقَهُ اللَّهُ الْإِنَابَةَ إِلَيْهِ بِمَا يُحِبُّ فَإِذَا بَلَغَ سَبْعِينَ سَنَةً أَحَبَّهُ اللَّهُ وَأَحَبَّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ فَإِذَا بَلَغَ الثَّمَانِينَ قَبِلَ اللَّهُ حَسَنَاتِهِ وَتَجَاوَزَ عَنْ سَيِّئَاتِهِ فَإِذَا بَلَغَ تِسْعِينَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَسُمِّيَ أَسِيرَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَشَفَعَ لِأَهْلِ بَيْتِهِ (احمد)

ഈ ബഹുമതിയുടെ അടയാളമാണ് നരബാധിക്കുന്നത്.

عَنْ مَالِكِ بْنِ أَيْمَنَ ، قَالَ : أَوَّلُ مَنْ شَابَ إِبْرَاهِيمُ عليه الصلاة والسلام ، فَقَالَ : مَا هَذَا ، قَالَ : إِجْلَالٌ وَحِلْمٌ (ابن ابي شيبة) و في اثر اخر : فقال يا رب ما هذا قال وقار قال اللهم زدني وقارا.
عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الإِسْلامِ ، كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ (طبراني) قال صلعم « يقول الله : إني لأستحي من عبدي وأمتي يشيبان في الإسلام أعذبهما بعد ذلك » (ابن ابي الدنيا)

ഇമാം മുജാഹിദ് പറയുന്നു:

عن مجاهد قال : « أول من خضب بالسواد فرعون (ابن ابي الدنيا)

ഇതൊന്നും ഗൗനിക്കാതെ വാർധക്യത്തിലും പാപങ്ങളുമായി നടക്കുന്നവന്റെ കാര്യം കഷ്ടമാണ്.

عنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ قَالَ أَبُو مُعَاوِيَةَ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ شَيْخٌ زَانٍ وَمَلِكٌ كَذَّابٌ وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ (مسلم)
عَنْ عِصْمَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:"ثَلاثَةٌ لا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ غَدًا: شَيْخٌ زَانٍ، وَرَجُلٌ اتَّخَذَ الأَيْمَانَ بِضَاعَةً يَحْلِفُ فِي كُلِّ حَقٍّ وَبَاطِلٍ، وَفَقِيرٌ مُخْتَالٌ مَزْهُوٌّ" (طبراني)

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَقَدْ أَعْذَرَ اللَّهُ إِلَى عَبْدٍ أَحْيَاهُ حَتَّى بَلَغَ سِتِّينَ أَوْ سَبْعِينَ سَنَةً لَقَدْ أَعْذَرَ اللَّهُ لَقَدْ أَعْذَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ (احمد)

عن أبي بكرة أن رجلا قال : يا رسول الله أي الناس خير ؟ قال : من طال عمره و حسن عمله
قال : فأي الناس شر ؟ قال : من طال عمره و ساء عمله (حاكم)

ഏറ്റവും അവസാനത്തെ ഘട്ടമാണ് ഹറം (അതിവാർധക്യം). അതിനുശേഷം മരണമാണ്. ഇക്കാലയളവിൽ സൽകർമങ്ങൾ വർധിപ്പിക്കാനുള്ള ആരോഗ്യം നമുക്ക് ഉണ്ടാവില്ലെങ്കിലും നേരത്തെ നാം നല്ല കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നവരാണെങ്കിൽ അതിന്റെ പ്രതിഫലം അവസാനം വരെ അല്ലാഹു രേഖപ്പെടുത്തി കൊണ്ടിരിക്കും.

عَنْ مُوسَى بْنِ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ أَبِيهِ
أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَقَدْ تَرَكْتُمْ بِالْمَدِينَةِ أَقْوَامًا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا وَلَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ وَلَا قَطَعْتُمْ مِنْ وَادٍ إِلَّا وَهُمْ مَعَكُمْ فِيهِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَكُونُونَ مَعَنَا وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ فَقَالَ حَبَسَهُمْ الْعُذْرُ (ابو داود)

ഒരു കവി പാടുന്നു.

يا راحلين إلى البَيت العتيق لَقَدْ ... سِرْتُم جُسوما وسِرْنا نحنُ أرواحا
إنَّا أقمنا على عُذْرٍ وعَنْ قَدَرٍ ... ومَنْ أقامَ على عذْرٍ فقد راحا

ഇങ്ങനെ അഞ്ച് ഘട്ടങ്ങളിലൂടെയാണ് നമ്മുടെ ആയുസ്സ് കടന്നുപോവുന്നത്. ഇനി ചിലരെ അല്ലാഹു ഒന്നിലോ രണ്ടിലോ മാത്രം ചുരുക്കുകയും ചെയ്യാം.

ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا (الحج)

أن عيسى ابن مريم مر بمشيخة فقال : معاشر الشيوخ أما علمتم أن الزرع إذا ابيض ويبس واشتد فقد دنا حصاده ؟ قالوا : بلى قال : فاستعدوا فقد دنا حصادكم . ثم مر بشباب فقال : معاشر الشباب أما تعلمون أن رب الزرع ربما حصده قصيلا ؟ . قالوا : بلى قال : فاستعدوا ؛ فإنكم لا تدرون متى تحصدون عَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ أَنَّهُ قَالَ ذَاتَ يَوْمٍ لِجُلَسَائِهِ : " يَا مَعْشَرَ الشُّيُوخِ : مَا يُنْتَظَرُ بِالزَّرْعِ إِذَا بَلَغَ ؟ قَالُوا : الْحَصَادُ ، قَالَ : يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ : إِنَّ الزَّرْعَ قَدْ تُدْرِكُهُ الْعَاهَةُ قَبْلَ أَنْ يَبْلُغَ " (الزهد للبيهقي)

പുതുവത്സരങ്ങൾ ആയുസ്സിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാനുള്ളതാണ്

മനുഷ്യജീവിതം ക്ഷണികവും നിസ്സാരവുമാണെന്ന് മറ്റുള്ളവരെ പഠിപ്പിക്കുകയാണ് ഇങ്ങനെ ചുരുക്കുന്നതിലൂടെ അല്ലാഹു ചെയ്യുന്നത്. ആഖിറത്തുമായി തുലനം ചെയ്യുമ്പോൾ നമ്മുടെയൊക്കെ ജീവിതം എത്ര നിസ്സാരമാണ്?.

قيل لنوح صلى الله عليه وسلم : يا أطول النبيين عمرا ، ويا أفضلهم شكرا ، كيف وجدت الدنيا والعيش فيها ؟ قال : كرجل دخل بيتا له بابان فأقام في البيت هنيهة ثم خرج.

ഇത് മനസ്സിലാക്കുന്നിടത്താണ് ഒരു വിശ്വാസിയുടെ ജീവിത വിജയം. ഇതു തിരിച്ചറിഞ്ഞവരുടെയും അല്ലാത്തവരുടെയും ഇടയിലുള്ള വ്യത്യാസം ഒരു ഉപമയിലൂടെ ഇമാം ഗസാലി (റ) നമുക്ക് പഠിപ്പിച്ച് തരുന്നു.

" اعلم أن مثَلَ أهلِ الدنيا في غفلتهم كمثلِ قومٍ ركبوا سفينة، فانتهوا إلى جزيرةٍ مُعْشِبة، فخرجوا لقضاء الحاجة فحذرهم الملاّح [قائد السفينة] من التأخر فيها، وأمرهم أن يقيموا بقدر حاجتهم، وحذرهم أن يُقلِع بالسفينة ويترُكَهم، فرجع بعضُهم وبادروا سريعا، وهؤلاء صادفوا أحسنَ الأمكِنةِ وأوسعِها فاستقروا فيها، والباقون انقسموا فِرَقا، الأولى: استغرقت في النظر إلى أزهار الجزيرة المونقة وأنهارها المطَّرِدة وثمارها الطيبة وجواهرها ومعادنها، ثم استيقظ فبادر إلى السفينة فلقي مكانا دون الأول فنجى في الجملة، الثانية: كالأولى لكنها أكبّت على تلك الجواهرِ والثمار والأزهار، ولم تسمَح نفسُه لتركها، فحمَل منها ما قدِرَ عليه، فتشاغل بجمعه وحمله فوصل إلى السفينة فوجد مكانا أضيقَ من الأولى، ولم تسمح نفسه برمي ما استصْحَبَه فصار مُثْقلا به، ثم لم يلبَث أن ذبُلت الأزهار ويبِست الثمار وهاجت الرياح، فلم يجد بُدّا من إلقاء ما استصحبه حتى نجى بحشاشة نفسه، الثالثة: تولّدت في الغِياظ، وغفَلَت عن وصيةِ الملاح، ثم سمعوا نداءه بالرحيل، فمرت، فوجدت السفينة قد سارت، فبقيت فيما استصحبت في البر حتى هلكت، الرابعة: اشتدت بها الغفلة حتى عن سماع النداء، وسارت السفينةُ فانقسموا فرقا منهم من افترسته السِباع ومنهم من تاه على وجهه حتى هلك ومنهم من مات جوعا، ومنهم من نهشته الحيات...إلى أن قال: فهذا مثل أهل الدنيا في اشتغالِهم بحظوظهم العاجلة، وغفلتهم عن عاقبةِ أمرهم.. ثم ختم مثله بقوله: وما أقبحَ من يزعُم أنه بصير عاقل، وهو يغتر بالأحجار من الذهب والفضة والهشيمِ من الأزهار والثمار، وهو لا يصحبه شيء من ذلك بعد الموت والله المستعان "

ഖുതുബ നോട്ട്സ്

HADIA Centre for Social Excellence (CSE)
Panakkad, Pattarkadavu P.O
Malappuram DT, Kerala -676519

csehadia@gmail.com I www.hadia.in

For any clarification: 9496445823

Visit: www.hadia.in

www.islamonweb.net

Follow our updates & like us: https://www.facebook.com/HADIACSE/